

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО**
Факультет педагогічний
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖАЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В. Михальченко
30 серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛНИ
ІНТЕГРОВАНЕ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**
(мова викладання – англійська)

Ступінь доктора філософії
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукова програма Освітні, педагогічні науки

2023-2024 навчальний рік

Руководник: Іллічів Катерина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри доочного та
дистанційного навчання, кандидат педагогіческих наук, доцент
доктор Іллічів К.А.

Робоча програма методистка на підставі кафедри доочного та дистанційного навчання

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2023 р.

Залучувач кафедри Методист (С.1.)
« 29 » серпня 2023 р.

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)» складена к.пед.н., доцентом Шапочкою Катериною Анатоліївною відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі всіх спеціальностей університету.

Дана програма «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання – англійська)» може бути використана багато профільно в системі підготовки та перепідготовки здобувачів, підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Метою викладання даної дисципліни є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти професійно-наукової компетентності з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій. Вона сприяє формуванню інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання, критично мислити; розв'язувати складні задачі і проблеми у професійно-методичній діяльності, навчальні, науковій діяльності; формувати/вдосконалювати загальні та фахові компетентності, зазначені в освітньо-науковій програмі.

В умовах розширення міжкультурної комунікації в усіх галузях життєдіяльності людини зростає соціальне замовлення суспільства на якісну професійну підготовку. Водночас у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти наголошується на необхідності інтенсифікації процесу вивчення та навчання іноземної мови в інтересах зростання мобільності, ефективного міжнародного спілкування та кращого доступу до інформації. Вивчення дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання – англійська)» дозволяє сформувати необхідний рівень професійної іншомовної комунікативної компетенції й компетентності як сукупності спеціальних теоретичних знань і вмінь їх практичного використання для успішного здійснення наукової діяльності.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетенція, професійно-орієнтована іншомовна комунікативна компетенція, інтегроване формування, компетентність, мобільність, мінародне спілкування

Annotation

The program of the normative academic discipline "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" was compiled by Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Kateryna Shapochka in accordance with the educational-scientific training program of the third (educational-scientific) level for all specialties of the university.

The program "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" can be used in many ways in the system of training and retraining of applicants, professional development of teachers.

The purpose of teaching this discipline is the formation of students of the third (educational and scientific) level of higher education professional and scientific competence, taking into account the European recommendations. It contributes to the formation of integral competence of the specialist, the ability to solve complex problems, think critically; solve complex problems and problems in professional and methodological activities, teaching, research; to form / improve general and professional competencies specified in the educational and scientific program.

With the expansion of intercultural communication in all spheres of human life, the social order of society for quality training is growing. At the same time, the Common European Framework of Reference for Languages emphasizes the need to intensify the process of learning and learning a foreign language in the interests of increasing mobility, effective international communication and better access to information. Studying the discipline "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" allows to form the necessary level of professional foreign language communicative competence and competence as a set of special theoretical knowledge and skills of their practical use for successful research.

Keywords: foreign language communicative competence, professionally-oriented foreign language communicative competence, integrated formation, competence, mobility, international communication

Вступ

В умовах розширення міжкультурної комунікації в усіх галузях життєдіяльності людини зростає соціальне замовлення суспільства на якісну професійно-методичну та професійно-наукову підготовку фахівців.

Метою викладання даної дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти професійно-наукової компетентності з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій. Вона сприяє формуванню інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання, критично мислити; розв'язувати складні задачі і проблеми у професійно-методичній діяльності, навчальні, науковій діяльності; формувати/вдосконалювати загальні та фахові компетентності, зазначені в освітньо-науковій програмі. Мета дисципліни: удосконалити здатність до взаємопов'язаного формування професійної та іншомовної комунікативної компетентностей:

- поглибити знання в галузі професійної діяльності;
- розвинути знання аспірантів про підходи, цілі, зміст, принципи, етапи інтегрованого формування іншомовної комунікативної компетентності;
- сформувати здатність застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології в професійній діяльності;
- сформувати здатність розробляти системи вправ та створювати моделі інтегрованого формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності в аспекті останніх досягнень в педагогіці та методиці навчання іноземних мов.

Предмет навчальної дисципліни – професійно орієнтована іншомовна комунікативна компетентність.

В умовах розширення міжкультурної комунікації в усіх галузях життєдіяльності людини зростає соціальне замовлення суспільства на якісну професійну підготовку. Водночас у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти наголошується на необхідності інтенсифікації процесу вивчення та навчання іноземної мови в інтересах зростання мобільності, ефективного міжнародного спілкування та кращого доступу до інформації. Вивчення дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання – англійська)» дозволяє сформувати необхідний рівень професійної іншомовної комунікативної компетенції та компетентності як сукупності спеціальних теоретичних знань і вмінь їх практичного використання для успішного здійснення наукової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка вищої школи, іноземна мова для наукової комунікації, академічна писемна англійська мова, методологія, організація та технологія наукових досліджень.

Навчальна дисципліна складається з 4-х кредитів.

Програмні результати навчання:

- ПРН 2 На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
- ПРН 3 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогічної освіти і науки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- ПРН 5 Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в регіоні, Україні та за її межами.
- ПРН 10 Знати іноземну мову на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної тематики за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (Філософія науково-дослідної діяльності, методологія, організація та технологія наукових досліджень, педагогіка вищої школи, психологія), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Згідно з вимогами ОПП аспірант оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність до узагальнення, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою, зокрема іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі; здійснювати міжкультурну комунікацію, працювати в міжнародному контексті, в інтернаціональних дослідницьких групах.

ІІ. Фахові:

ФК 1. Володіння знаннями в галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму.

ФК 3. Здатність збирати дані для наукового дослідження з проблем педагогічної освіти і науки, систематизувати та інтерпретувати їх. Із використанням методологічного інструментарію виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання педагогічної освіти і науки та дотичних до них міждисциплінарних напрямах.

ФК 7. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Освітні, педагогічні науки»; планувати і організовувати освітній процес у вищій школі; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; побудовувати взаємодію зі студентами, створювати здоров'язбережувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат.

ФК 10. Здатність продуктивно працювати з науковцями, викладачами, учасниками освітнього процесу у групі та науково-дослідницькому об'єднанні, виконувати різні ролі, завдання та функції в ньому, проявляти ініціативу та творчість, підтримувати та управляти особистими взаємостосунками на принципах співпраці та співтворчості.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вибіркової дисципліни Мета дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)»: удосконалити здатність до взаємопов'язаного формування професійної та іншомовної комунікативної компетентностей.

Предмет навчальної дисципліни – професійно орієнтована іншомовна комунікативна компетентності.

1.2. Завдання дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)»:

– поглибити знання в галузі професійної діяльності;

- розвинути знання аспірантів про підходи, цілі, зміст, принципи, етапи інтегрованого формування іншомовної комунікативної компетентності;
- сформувати здатність застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології в професійній діяльності;
- сформувати здатність здійснювати професійно-орієнтовану іншомовну комунікативну діяльність в аспекті останніх досягнень в педагогіці та з метою проведення якісного дослідження.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.

Значення та ієрархія принципів навчання. Специфіка дидактичних принципів навчання і вивчення ІМ у ЗВО. Реалізація загальних методичних принципів навчання і вивчення ІМ у ЗВО. Принципи навчання ІМіК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовою освіти.

Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.

Співвідношення культури і мови, мови і мислення. Класифікації культур. Проблеми визначення ЛСК у різних методичних школах. Склад ЛСК. Характеристика компонентів ЛСК: соціолінгвістичної, соціальної і соціокультурної компетентностей. Формування ЛСК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовою освіти. Інтегроване формування ЛСК з мовними і мовленнєвими компетентностями. Групи вправ для формування ЛСК.

КРЕДИТ 2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНОЇ І ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей.

Визначення мовних компетентностей. Їх роль, функції та компоненти. Загальні якості навичок. Допоміжна роль мовних знань. Загальний мовний і мовленнєвий матеріал. Загальні етапи, типи і види вправ для формування мовних компетентностей. Фазова структура вправ. *Склад професійно орієнтованої іншомовної лексичної компетентності (ЛК).* Визначення ЛК. Її склад. Роль і характеристика лексичних знань, навичок і лексичної усвідомленості студента ЗВО. Види лексичних навичок. Формування ЛК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовою освіти.

Лексичні мінімуми. Виокремлення і характеристика лексичних мінімумів для ЗВО. Наявний і потенційний словники аспіранта.

Етапи формування професійно орієнтованої іншомовної ЛК.

Проблема виокремлення етапів для формування лексичних навичок. Види прийомів подачі та семантизації нових лексичних одиниць. Автоматизація мовленнєвих дій з новими лексичними одиницями.

Вправи для формування професійно орієнтованої іншомовної ЛК. Типи і види вправ для формування ЛК. Особливості формування іншомовної ЛК у аспірантів.

Тема 4. Труднощі формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).

Цілі і завдання навчання фонетики у мовних ЗВО. Характеристика фонетичної і фонологічної підсистеми ІМ. Лінгвістична і «педагогічна» фонетики. Класифікація труднощів формування ФК. Формування ФК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Складники професійно орієнтованої іншомовної ФК. Визначення іншомовної ФК. Складники іншомовної ФК.

Види фонетичних навичок. Роль і місце слухо-вимовних інтонаційних і артикуляційних навичок у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Характеристика рецептивних і репродуктивних слухо-вимовних інтонаційних та артикуляційних навичок.

Фонетичні знання та їх роль. *Фонетична усвідомленість.* Роль фонетичних знань і фонетичної усвідомленості у процесі формування іншомовної ФК. Виведені знання.

Етапи і вправи для формування професійно орієнтованої іншомовної ФК.

Вправи для формування (ре-)продуктивної ФК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Вправи для формування рецептивної ФК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Особливості формування професійно орієнтованої іншомовної ФК у аспірантів.

КРЕДИТ 3. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.

Цілі і завдання навчання граматики аспірантів. Характеристика граматичної підсистеми іноземної мови. Визначення іншомовної ГК. Формування ГК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Склад професійно орієнтованої іншомовної ГК. Складники іншомовної ГК. Типи навчальної інформації для формування ГК. Граматичні мінімуми для рецепції і репродукції.

Граматичні знання і граматична усвідомленість. Допоміжна роль граматичних знань. Роль граматичних знань у професійно-спрямованому навчання ІМ. Лінгвістична і «педагогічна» граматики. Індуктивний і дедуктивний шляхи надбання граматичних знань, їх переваги і недоліки. Виведені граматичні знання.

Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.

Характеристика репродуктивних і рецептивних граматичних навичок, етапи їх формування. Вправи для формування репродуктивної ГК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Вправи для формування рецептивної ГК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Особливості формування іншомовної ГК у студентів мовних спеціальностей

КРЕДИТ 4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ЧИТАННІ ТА АУДІОВАННІ

Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.

Цілі і завдання формування компетентностей в аудіованні і читанні. Загальна характеристика аудіовання і читання як видів мовленнєвої діяльності та вміння. Психофізіологічні механізми аудіовання та читання. Формування ІКА та ІКЧ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Складники іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіованні та читанні. Складники іншомовних рецептивних компетентностей. Мовленнєва здатність. Класифікація видів аудіовання і типи аудіотекстів. Класифікація видів (стилів) читання і типи текстів за критерієм автентичності і жанровими характеристиками. Вимоги до текстів для навчання аудіовання та читання.

Тема 8. Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіованні та читанні.

Особливості формування іншомовних компетентностей в аудіованні та читанні у аспірантів. Три етапи роботи з текстами

ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ

Загальна характеристика говоріння іноземною мовою. Характеристика акту говоріння. Визначення і компоненти компетентності в говорінні. Складники іншомовної компетентності в говорінні. Особливості навичок та вмінь. Мовленнєва здатність. Особливості формування іншомовної компетентності в говорінні у студентів мовних спеціальностей. Формування ІКГ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. *Психолінгвістичні моделі та психофізіологічні механізми говоріння.* Моделі породження висловлювання. Фазова структура акту говоріння. Психофізіологічні механізми говоріння. *Комунікативні, психологічні та лінгвістичні особливості діалогічного і монологічного мовлення (ДМ і ММ).* Порівняння домінуючих комунікативних функцій, психологічних і лінгвістичних особливостей ММ і ДМ. *Формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності у ДМ.* Цілі і завдання навчання діалогічного мовлення. Структура діалогу. Проблема моделювання типових ситуацій і створення опор. Рольова гра і методика її організації та проведення. Формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності у ММ. Цілі і завдання навчання монологічного мовлення. Проблема виокремлення функціональних типів монологів. Етапи, вправи і завдання для формування компетентності у монологічному мовленні та використання різних видів опор.

3. Рекомендована література

Базова

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посб. К.: НАУ, 2015. 240с.

2. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61 с.
4. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч. -метод. посібник для студ. мовн. спец. осв.-квал. рівня «магістр» / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.
5. Ніколаєва С. Ю. Сучасні підходи до реалізації міжкультурної іншомовної освіти. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. VI (66). Issue 162. P. 31 – 37 .
6. Ніколаєва С. Ю. The common European Framework of Reference for Languages: past, present and future. *Advanced Education*. 2019. №12. P. 12 –20.
7. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.
8. Тарнопольский О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2005. 246 с.

Допоміжна

1. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
2. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
3. Кvasova O. G. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с.
4. Конышева А. В. Игровой метод в обучении иностранному языку. СПб.: Каро, 2006. 192 с.
5. Майер H. B. Distance learning technologies in organizing self – study work of students majoring in philology . *Information Technologies and Learning Tools*. 2017. Vol. 59. № 3. P. 96 – 102.
6. Майер H. B. The methodological training of future university teachers to implement intercultural foreign language education : the competency –based approach . *Advanced Education*. 2017. Issue 8. P. 4 – 9.

7. Hadfield J., Hadfield Ch. Introduction to Teaching English. Oxford, 2010. 176 p.
8. Harmer J. The Practice of Language Teaching. Longman, 2004. 370 p.
9. Rösler D., Würffel N. Lernmaterialien und Medien. Deutsch lehren und lernen. München: Klett – Langenscheidt, 2014. 189 S.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
6. <http://www.gumer.info/> – Бібліотека Гумер – гуманітарные науки.
7. <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=20>
8. <http://onu.edu.ua> Портал Prometheys
9. International Monetary Fund (2020) Databases, Access mode:
<https://www.imf.org/en/Data>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: самостійна робота, тести, письмовий звіт, колоквіум, контрольна робота.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра педагогіки, психології та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕГРОВАНЕ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНОЇ
ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
(мова викладання - англійська)**

Ступінь доктора філософії
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукова програма Освітні, педагогічні науки

Розробник: Шапочка Катерина Анатоліївна, доцент кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент _____
(Шапочка К.А.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, психології та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «27 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ (Яблонський А.І.)
«27» серпня 2021 р.

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)» складена к.пед.н., доцентом Шапочкою Катериною Анатоліївною відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі всіх спеціальностей університету.

Дана програма «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання – англійська)» може бути використана багато профільно в системі підготовки та перепідготовки здобувачів, підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Метою викладання даної дисципліни є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти професійно-наукової компетентності з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій. Вона сприяє формуванню інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання, критично мислити; розв'язувати складні задачі і проблеми у професійно-методичній діяльності, навчанні, науковій діяльності; формувати/вдосконалювати загальні та фахові компетентності, зазначені в освітньо-науковій програмі.

В умовах розширення міжкультурної комунікації в усіх галузях життєдіяльності людини зростає соціальне замовлення суспільства на якісну професійну підготовку. Водночас у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти наголошується на необхідності інтенсифікації процесу вивчення та навчання іноземної мови в інтересах зростання мобільності, ефективного міжнародного спілкування та кращого доступу до інформації. Вивчення дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання – англійська)» дозволяє сформувати необхідний рівень професійної іншомовної комунікативної компетенції й компетентності як сукупності спеціальних теоретичних знань і вмінь їх практичного використання для успішного здійснення наукової діяльності.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетенція, професійно-орієнтована іншомовна комунікативна компетенція, інтегроване формування, компетентність, мобільність, мінародне спілкування

Annotation

The program of the normative academic discipline "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" was compiled by Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Kateryna Shapochka in accordance with the educational-scientific training program of the third (educational-scientific) level for all specialties of the university.

The program "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" can be used in many ways in the system of training and retraining of applicants, professional development of teachers.

The purpose of teaching this discipline is the formation of students of the third (educational and scientific) level of higher education professional and scientific competence, taking into account the European recommendations. It contributes to the formation of integral competence of the specialist, the ability to solve complex problems, think critically; solve complex problems and problems in professional and methodological activities, teaching, research; to form / improve general and professional competencies specified in the educational and scientific program.

With the expansion of intercultural communication in all spheres of human life, the social order of society for quality training is growing. At the same time, the Common European Framework of Reference for Languages emphasizes the need to intensify the process of learning and learning a foreign language in the interests of increasing mobility, effective international communication and better access to information. Studying the discipline "Integrated formation of professionally-oriented foreign language communicative competence (language of instruction – English)" allows to form the necessary level of professional foreign language communicative competence and competence as a set of special theoretical knowledge and skills of their practical use for successful research.

Keywords: foreign language communicative competence, professionally-oriented foreign language communicative competence, integrated formation, competence, mobility, international communication

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин 120	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки;	Rік підготовки: II Семестр III IV Лекції 10 Практичні, семінарські 30 Лабораторні - - Самостійна робота 80 Вид контролю: Залік, екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Ступінь III рівень підготовки докторів філософії	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		

Мова навчання – українська, англійська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин 120	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки;	Rік підготовки: II Семестр III IV Лекції 6 Практичні, семінарські 12 Лабораторні - - Самостійна робота 102 Вид контролю: екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Ступінь III рівень підготовки докторів філософії	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		

Мова навчання – українська, англійська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 20 год. – аудиторні заняття, 102 год. – самостійна робота.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вибіркової дисципліни Мета дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)»: удосконалити здатність до взаємопов'язаного формування професійної та іншомовної комунікативної компетентностей.

Предмет навчальної дисципліни – професійно орієнтована іншомовна комунікативна компетентності.

1.2. Завдання дисципліни «Інтегроване формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (мова викладання - англійська)»:

- поглибити знання в галузі професійної діяльності;
- розвинути знання аспірантів про підходи, цілі, зміст, принципи, етапи інтегрованого формування іншомовної комунікативної компетентності;
- сформувати здатність застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології в професійній діяльності;
- сформувати здатність здійснювати професійно-орієнтовану іншомовну комунікативну діяльність в аспекті останніх досягнень в педагогіці та з метою проведення якісного дослідження.

Програмні результати навчання:

- ПРН 2 На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов’язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
- ПРН 3 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогічної освіти і науки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- ПРН 5 Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в регіоні, Україні та за її межами.
- ПРН 10 Знати іноземну мову на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної тематики за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (Філософія науково-дослідної діяльності, методологія, організація та технологія наукових досліджень, педагогіка вищої школи, психологія), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Згідно з вимогами ОПП аспірант оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою, зокрема іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі; здійснювати міжкультурну комунікацію, працювати в міжнародному контексті, в інтернаціональних дослідницьких групах.

II. Фахові:

ФК 1. Володіння знаннями в галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму.

ФК 3. Здатність збирати дані для наукового дослідження з проблем педагогічної освіти і науки, систематизувати та інтерпретувати їх. Із використанням методологічного інструментарію виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання педагогічної освіти і науки та дотичних до них міждисциплінарних напрямах.

ФК 7. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Освітні, педагогічні науки»; планувати і організовувати освітній процес у вищій школі; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати здоров'ябережувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат.

ФК 10. Здатність продуктивно працювати з науковцями, викладачами, учасниками освітнього процесу у групі та науково-дослідницькому об'єднанні, виконувати різні ролі, завдання та функції в ньому, проявляти ініціативу та

творчість, підтримувати та управляти особистими взаємостосунками на принципах співпраці та співтворчості.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.

Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.

КРЕДИТ 2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНОЇ І ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .

Тема 4. Труднощі формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).

КРЕДИТ 3. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.

Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.

КРЕДИТ 4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ЧИТАННІ ТА АУДІОВАННІ

Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.

Тема 8. Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіованні та читанні.

ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ

3. Програма навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.

Значення та ієрархія принципів навчання. Специфіка дидактичних принципів навчання і вивчення ІМ у ЗВО. Реалізація загальних методичних принципів навчання і вивчення ІМ у ЗВО. Принципи навчання ІМіК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.

Співвідношення культури і мови, мови і мислення. Класифікації культур. Проблеми визначення ЛСК у різних методичних школах. Склад ЛСК.

Характеристика компонентів ЛСК: соціолінгвістичної, соціальної і соціокультурної компетентностей. Формування ЛСК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Інтегроване формування ЛСК з мовними і мовленнєвими компетентностями. Групи вправ для формування ЛСК.

КРЕДИТ 2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНОЇ І ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей.

Визначення мовних компетентностей. Їх роль, функції та компоненти. Загальні якості навичок. Допоміжна роль мовних знань. Загальний мовний і мовленнєвий матеріал. Загальні етапи, типи і види вправ для формування мовних компетентностей. Фазова структура вправ. Склад професійно орієнтованої іншомовної лексичної компетентності (ЛК). Визначення ЛК. Її склад. Роль і характеристика лексичних знань, навичок і лексичної усвідомленості студента ЗВО. Види лексичних навичок. Формування ЛК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Лексичні мінімуми. Виокремлення і характеристика лексичних мінімумів для ЗВО. Наявний і потенційний словники аспіранта. Етапи формування професійно орієнтованої іншомовної ЛК. Проблема виокремлення етапів для формування лексичних навичок. Види прийомів подачі та семантизації нових лексичних одиниць. Автоматизація мовленнєвих дій з новими лексичними одиницями. Вправи для формування професійно орієнтованої іншомовної ЛК. Типи і види вправ для формування ЛК. Особливості формування іншомовної ЛК у аспірантів.

Тема 4. Труднощі формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).

Цілі і завдання навчання фонетики у мовних ЗВО. Характеристика фонетичної і фонологічної підсистеми ІМ. Лінгвістична і «педагогічна» фонетики. Класифікація труднощів формування ФК. Формування ФК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Складники професійно орієнтованої іншомовної ФК. Визначення іншомовної ФК. Складники іншомовної ФК. Види фонетичних навичок. Роль і місце слухо-вимовних інтонаційних і артикуляційних навичок у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Характеристика рецептивних і репродуктивних слухо-вимовних інтонаційних та артикуляційних навичок. Фонетичні знання та їх роль. Фонетична усвідомленість. Роль фонетичних знань і фонетичної усвідомленості у процесі формування іншомовної ФК. Виведені знання. Етапи і вправи для формування професійно орієнтованої іншомовної ФК. Вправи для формування (ре-)продуктивної ФК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Вправи для формування рецептивної ФК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Особливості формування професійно орієнтованої іншомовної ФК у аспірантів.

КРЕДИТ 3. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.

Цілі і завдання навчання граматики аспірантів. Характеристика граматичної підсистеми іноземної мови. Визначення іншомовної ГК. Формування ГК у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Склад професійно орієнтованої іншомовної ГК. Складники іншомовної ГК. Типи навчальної інформації для формування ГК. Граматичні мініуми для рецепції і репродукції. Граматичні знання і граматична усвідомленість/ Допоміжна роль граматичних знань. Роль граматичних знань у професійно-спрямованому навчання ІМ. Лінгвістична і «педагогічна» граматики. Індуктивний і дедуктивний шляхи надбання граматичних знань, їх переваги і недоліки. Виведені граматичні знання.

Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.

Характеристика репродуктивних і рецептивних граматичних навичок, етапи їх формування. Вправи для формування репродуктивної ГК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Вправи для формування рецептивної ГК, їх цілі, типи і види та режими виконання. Особливості формування іншомовної ГК у студентів мовних спеціальностей

КРЕДИТ 4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ЧИТАННІ ТА АУДІОВАННІ

Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.

Цілі і завдання формування компетентностей в аудіюванні і читанні. Загальна характеристика аудіювання і читання як видів мовленнєвої діяльності та вміння. Психофізіологічні механізми аудіювання та читання. Формування ІКА та ІКЧ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Складники іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіюванні та читанні. Складники іншомовних рецептивних компетентностей. Мовленнєва здатність. Класифікація видів аудіювання і типи аудіотекстів. Класифікація видів (стилів) читання і типи текстів за критерієм автентичності і жанровими характеристиками. Вимоги до текстів для навчання аудіювання та читання.

Тема 8. Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіюванні та читанні.

Особливості формування іншомовних компетентностей в аудіюванні та читанні у аспірантів. Три етапи роботи з текстами

ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ

Загальна характеристика говоріння іноземною мовою. Характеристика акту говоріння. Визначення і компоненти компетентності в говорінні. Складники іншомовної компетентності в говорінні. Особливості навичок та вмінь. Мовленнєва здатність. Особливості формування іншомовної компетентності в говорінні у студентів мовних спеціальностей. Формування ІКГ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Психолінгвістичні моделі та психофізіологічні механізми говоріння. Моделі породження висловлювання. Фазова структура акту говоріння. Психофізіологічні механізми говоріння. Комунікативні, психологічні та лінгвістичні особливості діалогічного і монологічного мовлення (ДМ і ММ).

Порівняння домінуючих комунікативних функцій, психологічних і лінгвістичних особливостей ММ і ДМ. *Формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності у ДМ.* Цілі і завдання навчання діалогічного мовлення. Структура діалогу. Проблема моделювання типових ситуацій і створення опор. Рольова гра і методика її організації та проведення. Формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності у ММ. Цілі і завдання навчання монологічного мовлення. Проблема виокремлення функціональних типів монологів. Етапи, вправи і завдання для формування компетентності у монологічному мовленні та використання різних видів опор

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
КРЕДИТ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ						
Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.		2	4			10
Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.			4			10
<i>Разом за кредит 1</i>	30	2	8			20
КРЕДИТ 2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНОЇ І ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ						
Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .		2	4			10
Тема 4. Труднощі формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).			4			10
<i>Разом за кредит</i>	30	2	8			20
КРЕДИТ 3. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ						
Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.		2	4			10
Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.			4			10

<i>Разом за кредит</i>	30	2	8		20
КРЕДИТ 4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ЧИТАННІ ТА АУДІОВАННІ					
Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.		2	2		10
Тема 8. Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіованні та читанні.			2		
ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ		2	2		10
<i>Разом за кредит</i>	30	4	6		20
Усього годин:	120	10	30		80

Заочна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	П	лаб	інд
1	2	3	4	5	6

КРЕДИТ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.		2	2		10
Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.			2		10
<i>Разом за кредит</i>	1	30	2	4	20

КРЕДИТ 2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНОЇ І ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .		2	2		10
Тема 4. Труднощі формування					10

професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).					
<i>Разом за кредит</i>	30	2	2		20
КРЕДИТ 3. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ					
Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.			2		20
Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.					10
<i>Разом за кредит</i>	30		2		30
КРЕДИТ 4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ЧИТАННІ ТА АУДІОВАННІ					
Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.			2		10
Тема 8. Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіованні та читанні.					10
ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРИЄНТОВАНИХ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ГОВОРІННІ ТА ПИСЬМІ	B		2		12
<i>Разом за кредит</i>	30	2	2		32
Усього годин:	120	6	12		102

5. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.	2
	Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .	2
	Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.	2
	Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних	2

	компетентностей.	
	Формування професійно-орієнтованих іншомовних компетентностей в говоренні та письмі	2
	Усього годин:	10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.	2
	Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .	2
	Формування професійно-орієнтованих іншомовних компетентностей в говоренні та письмі	2
	Усього годин:	6

6. Теми практичних занять **Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.	4
	Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.	4
	Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .	4
	Тема 4. Труднощі формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності (ФК).	4
	Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.	4
	Тема 6. Етапи формування граматичних навичок і вправи.	4
	Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.	2
	Тема 8.Етапи і системи вправ і завдань для формування іншомовних професійно орієнтованих компетентностей в аудіюванні та читанні.	2
	ТЕМА 9. Формування професійно-орієнтованих	2

	іншомовних компетентностей в говорянні та письмі	
	Усього годин:	30

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Принципи формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) і система вправ в європейському контексті.	2
	Тема 2. Формування професійно орієнтованої лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей в європейському контексті.	2
	Тема 3. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих мовних компетентностей .	2
	Тема 5. Граматична компетентність (ГК) як мета і як засіб формування професійно орієнтованої іншомовної ІКК.	2
	Тема 7. Загальні характеристики і закономірності формування професійно орієнтованих іншомовних рецептивних компетентностей.	2
	Усього годин:	30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1.	
	Конспект першоджерела/словник	10
	Підготовка реферату/ тез доповіді на конференцію за однією з тем: •	10
	Кредит 2.	
	Оформлення презентації за допомогою технічних засобів/ сучасних інформаційних технологій по темі лекційного/практичного заняття: • .	10
	Конспект першоджерела/словник	10
	Кредит 3	
	Оформлення презентації за допомогою технічних засобів/ сучасних інформаційних технологій по темі	10

	лекційного/практичного заняття: •	
	Конспект першоджерела/словник	10
	Кредит 4	
	Конспект першоджерела/словник	10
	Підготовка реферату/ тез доповіді на конференцію за однією з тем: •	10
	Разом:	80год. ДФН /102год. ЗФН

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Інклюзивна та соціальна педагогіка» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Орієнтовна тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни «Інклюзивна та соціальна педагогіка»:

- а. Особливості організації й управління інклюзивним навчальним закладом.
- б. Проблема розроблення курикулуму в закордонних літературних джерелах.

- c. «Кейс Стаді» як приклад успішної практики.
- d. Навчально-методичне забезпечення освіти дітей з особливими потребами.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченії даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Критерії оцінювання поточної/ самостійної роботи

Поточна робота за заняттях з інклюзивної освіти передбачає опитування вивченого теоретичного матеріалу. За національною шкалою проводиться наступне оцінювання:

Аспіранту виставляється відмінно:

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Аспіранту виставляється добре:

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Аспіранту виставляється задовільно:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Аспіранту виставляється мінімальний незадовільно:

Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	запік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 кредити

Поточне оцінювання та самостійна робота								Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
Кредит 1								50x2=100		500/ 100
T1	T2		T3	T4		T5	T6			
10	10		10	10		10	10			
80		30			80					
Кредит 4										
T7	T8									
10	10	10								
30										

Розрахунок балів за один кредит: 1 кредит – 100 балів, зокрема 50 б. контрольна робота.

Таким чином максимальна кількість балів, яку студент може отримати - 400 б., що складає 60 %. Решта – складання іспиту (40%).

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за

вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної добросереди.

Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плаґіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

11. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснюально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

12. Рекомендована література

Базова

9. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посб. К.: НАУ, 2015. 240с.

10. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
11. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61 с.
12. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч. -метод. посібник для студ. мовн. спец. осв.-квал. рівня «магістр» / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.
13. Ніколаєва С. Ю. Сучасні підходи до реалізації міжкультурної іншомовної освіти. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. VI (66). Issue 162. P. 31 – 37 .
14. Ніколаєва С. Ю. The common European Framework of Reference for Languages: past, present and future. *Advanced Education*. 2019. №12. P. 12 –20.
15. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.
16. Тарнопольский О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2005. 246 с.

Допоміжна

8. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
9. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
10. Кvasova O. G. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с.
11. Конышева А. В. Игровой метод в обучении иностранному языку. СПб.: Каро, 2006. 192 с.
12. Майер Н. В. Distance learning technologies in organizing self – study work of students majoring in philology . *Information Technologies and Learning Tools*. 2017. Vol. 59. № 3. P. 96 – 102.
13. Майер Н. В. The methodological training of future university teachers to implement intercultural foreign language education : the competency –based approach . *Advanced Education*. 2017. Issue 8. P. 4 – 9.

14. Hadfield J., Hadfield Ch. Introduction to Teaching English. Oxford, 2010.
176 p.
8. Harmer J. The Practice of Language Teaching. Longman, 2004. 370 p.
9. Rösler D., Würffel N. Lernmaterialien und Medien. Deutsch lehren und lernen. München: Klett – Langenscheidt, 2014. 189 S.

Інформаційні ресурси

10. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
11. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
12. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
13. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
14. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
15. <http://www.gumer.info/> – Бібліотека Гумер – гуманітарные науки.
16. <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovalzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=20>
17. <http://onu.edu.ua> Портал Prometheys
18. International Monetary Fund (2020) Databases, Access mode:
<https://www.imf.org/en/Data>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: самостійна робота, тести, письмовий звіт, колоквіум, контрольна робота.